

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 11002 af 31/05/2008 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse P-9-08 om bopæl i Canada - domstolen - EF - efterbetaling - EU - forældelse - social pension - statsborger - tilbagevirkende kraft

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 6700219-07

Ankestyrelsens principafgørelse P-9-08 om bopæl i Canada - domstolen - EF - efterbetaling - EU - forældelse - social pension - statsborger - tilbagevirkende kraft

Resume:

Ankestyrelsen fandt, at en dom afsagt af EF-domstolen om forbud mod forskelsbehandling på grund af nationalitet havde tilbagevirkende kraft. Ansøgeren havde derfor ret til pension fra opnåelsen af folkepensionsalderen.

Ansøgeren havde som følge heraf ret til efterbetaling af folkepensionen, men han havde ikke ret til efterbetaling af pension mere end 5 år tilbage fra anmodningen om efterbetaling den 3. marts 2006.

Efterbetalingen af pension for perioden før 1. april 2001 var således forældet som følge af den 5-årige forældelsesfrist.

Det tilføjes, at der ifølge retspraksis kun var mulighed for suspension af forældelsesfristen, hvis der var undskyldelig uvidenhed om de faktiske forhold. Ukendskab til det retlige grundlag for et krav medførte ikke suspension af den 5-årige forældelsesfrist.

Love:

Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet - forordning nr. 1408/71 -

Lov om forældelse af visse fordringer - lov nr. 274 af 22. december 1908 - § 1

Lov om forældelse af fordringer - lov nr. 522 af 6. juni 2007 - § 30, stk. 1

Lov om social pension - lovbekendtgørelse nr. 484 af 29. maj 2007 - § 11

Overenskomst mellem Kongeriget Danmark og Canada om Social Sikring - overenskomst af 12. april 1985 -

Sagsfremstilling:

Sagen vedrørte en tysk statsborger på 89 år, som havde bopæl i Canada. Han havde optjent 11 års bopælstid i Danmark, men var fraflyttet Danmark 31. marts 1958.

Han søgte om dansk folkepension i marts 2006, og Sikringsstyrelsen udbetalte dansk folkepension fra 1. april 2006.

Han ønskede dog folkepension med tilbagevirkende kraft fra december 1985, hvor han oprindeligt søgte folkepension. Ifølge brev i 1991 var afslaget fastholdt med den begrundelse, at han var tysk statsborger og derfor ikke var omfattet af den dansk - canadiske konvention.

Imidlertid fastslog EF-domstolen i sin afgørelse af 15. januar 2002 i sagen C-55/00, Gottardo, at forbudet mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, indebærer et krav om ligebehandling, også for så vidt angik overenskomster med tredjelande.

Det fulgte af dommen, at EF-traktatens artikel 39 skulle fortolkes således, at de rettigheder vedrørende social pension, der gjaldt for statsborgere i det EU-medlemsland, der var part i bilaterale konventioner om social sikring, der var indgået mellem et EU-medlemsland og et tredjeland, i princippet også gjaldt for enhver EU-statsborger.

I klagen til Ankestyrelsen oplyste han, at han oprindeligt søgte pension den 17. december 1985 og forventede at få pension med tilbagevirkende kraft fra dette tidspunkt.

Sagen blev behandlet i principielt møde til belysning af retten til pension med tilbagevirkende kraft som følge af dom fra EF-domstolen.

Afgørelse:

Ansøgeren havde ret til efterbetaling af pension 5 år tilbage fra anmodningen om efterbetaling den 3. marts 2006.

Efterbetaling af pension for perioden før 1. april 2001 var forældet som følge af den 5-årige forældelse.

Ankestyrelsen bad Sikringsstyrelsen om at beregne pensionen og efterbetale den for perioden 1. april 2006 til 1. april 2001.

Ankestyrelsen fandt, at det var dokumenteret, at ansøgeren havde søgt om folkepension i december 1985, og at den 20-årige forældelse var afbrudt ved efterfølgende brevveksling om retten til pension i 1990-1991.

Ankestyrelsen lagde vægt på de nye oplysninger, han havde indsendt, hvorefter Landesversicherungsanstalt Schleswig-Holstein på den danske myndigheds vegne i 1991 havde redegjort for begrundelsen for, at han ikke havde ret til dansk pension.

Begrundelsen var, at han var tysk statsborger og derfor ikke var omfattet af den dansk - canadiske konvention.

Det var efterfølgende fastslået, at det fulgte af EF-dom af 15. januar 2002 om fortolkning af art. 39 i EF-traktaten, at EU-statsborgere havde samme rettigheder som danske statsborgere.

Ankestyrelsen fandt, at dommen havde tilbagevirkende kraft. Der blev herved lagt vægt på, at det ikke i dommen var fastslået, at den kun havde betydning for fremtiden.

Desuden var det et generelt princip, at den fortolkning, EF-Domstolen anlagde af en fællesskabsretlig regel under udøvelse af sin kompetence i henhold til traktatens art. 177, ifølge fast praksis belyste og i nødvendigt omfang præciserede betydningen og rækkevidden af den pågældende regel, således som den skulle forstås og anvendes, henholdsvis burde have været forstået og anvendt fra sin ikrafttræden. Det fulgte heraf, at den således fortolkede regel kunne og skulle anvendes af retten endog i forbindelse med retsforhold, der var stiftet og bestod, før der var afsagt dom vedrørende fortolkningsanmodningen, såfremt betingelserne for at forelægge en tvist om anvendelsen af den nævnte regel i øvrigt var opfyldt.

Ansøgeren havde derfor haft ret til pension fra opnåelsen af folkepensionsalderen.

Han havde som følge heraf ret til efterbetaling af folkepensionen, men han havde ikke ret til efterbetaling af pension mere end 5 år tilbage fra anmodningen om efterbetaling den 3. marts 2006.

Efterbetalingen af pension for perioden før 1. april 2001 var således forældet som følge af den 5-årige forældelse.

Det tilføjes, at der ifølge retspraksis kun var mulighed for suspension af forældelsesfristen, hvis der var undskyldelig uvidenhed om de faktiske forhold. Ukendskab til det retlige grundlag for et krav medførte ikke suspension af den 5-årige forældelsesfrist.

Ved afgørelsen var der lagt vægt på følgende domme fra EF-domstolen

EF-domstolens dom af 15. januar 2002 i sag C-55-00

EF-domstolens dom af 30. april 1996 i sag C-308/93, præmis 46-48

EF-domstolens dom af 19. oktober 1995, C-137/94, præmis 31